

Jonas Sjöstedts tal på Vänsterdagarna, Malmö 30 september 2017

Vänner, vänsterpartister,

Vad härligt det är att vara här med er. Det är alltid det lika fantastiskt att se så många vänsterpartister på en och samma gång. Jag vill passa på att tacka alla er i Vänsterpartiet Malmö och på partikansliet som har fått ihop det här fantastiska arrangemanget, tack!

”Så enkelt är det att ha en helikopter”. Det var rubriken i Danderyds nyheter häromveckan, lokaltidningen i en av Sveriges mest segregerade kommuner. En man berättade om hur praktiskt det är att äga helikopter, han kunde verkligen rekommendera det. ”Det är ungefär som att lära sig att cykla. När man väl har lärt sig är det inte svårt.” som han sa.

Samtidigt kunde vi i Arbetarbladet läsa om Jakob i Sandviken som inte får betalt det arbete han utför. Han är less på att jobba gratis i den dagliga LSS-verksamheten. Så skilda ser livsvillkoren ut i vårt land.

Faktum är att mellan 1995 och 2010 så ökade inkomstgapet mer i Sverige än i något annat jämförbart land. Vi dras isär. Vi möts inte längre.

Sveriges femton rikaste familjer äger idag mer än 3500 miljarder kronor. Det är mer än tre gånger så mycket som hela den svenska statsbudgeten. Marcus Wallenberg, Stefan Persson och oljebröderna Ian och Lukas Lundin blir rikare och rikare. Med den ökade rikedom kommer makt, de får mer och mer makt över oss andra.

Det är många som talar om ekonomisk jämlikhet nu. Vindriktningmätaren Jan Björklund talade om jämlikhet i Almedalen. Till och med Moderaternas Ulf Kristersson pratar plötsligt och yrvaket om ”rättvis fördelning”. Och Socialdemokraterna försöker förstås de med. De vill övertyga oss om att de fortfarande driver på för jämlikhet.

Men att tala om jämlikhet är inte nog. Man måste faktiskt också ha de konkreta förslagen. Man måste vara beredd att flytta pengar och makt – från de få i toppen, till de många som skapar rikedomarna med sitt arbete. Sådant görs inte med ord, sådant görs med konkret politik som förändrar verkligheten. Det har vi velat göra i budgeten, men socialdemokraterna säger nej. Riktig omfördelning innebär att ta konflikt med de rika och de mäktiga. I vårt förslag till valplattform för 2018 har vi förslagen som på riktigt skulle göra Sverige mer jämlikt.

En liten elit håller på att dra ifrån alla oss andra. Därför vill vi införa en miljonärsskatt, en förbättrad form av förmögenhetsskatt. Bankerna gör supervinster genom att riskera hela samhällsekonomin. Därför vill vi införa lagar som gör att de får ta ansvar för sin egen spekulation, inte skicka räkningen till skattebetalarna. Det ger pengar till välfärd -det skapar jämlikhet.

Mina vänner, Sverige behöver en politik som håller ihop samhället. Sverige behöver vänsterpolitik.

En politik för jämlikhet handlar om att se till att ekonomin är till för de många, för folk i allmänhet.

Vad innebär det i praktiken? Tja, man kan titta på vad vi har fått igenom i budgetförhandlingarna. I den senaste budgeten har Vänsterpartiet fått igenom en miljard kronor om året till förlossningsvården. Kvinnan som ska föda barn måste kunna känna sig trygg med att vården finns där när hon behöver den. Vi har fått igenom jämlikhetsreformer som avgiftsfri simskola för sexåringar, alla har rätt att lära sig simma. Jag minns så väl när mina egna barn tog sina första simtag, ett stort ögonblick i livet. När de vände på huvudet i bassängen och tittade på en med strålande blick.

Vi höjer underhållsstödet för ensamstående föräldrar, vi rustar upp psykiatrin och vi ökar studiebidraget med 300 kronor i månaden för studenterna. Klassbakgrunden ska inte avgöra om du kan studera vidare. Jämlikhetsarbete i praktiken.

En jämlikhetsreform som jag tycker lite extra om är att vi inför avdragsrätt för fackföreningsavgiften. 3,7 miljoner vanliga löntagare får en vänsterpartistisk skattesänkning. Ofta är det de med låga löner som tjänar mest på det.

När jag jobbade på Volvo lastvagnar hemma i Umeå var nästan alla med i facket. En stark välorganiserad fackklubb gav oss trygghet och gjorde oss starka på verkstadsgolvet. Vi hade verktygen, inte bara för att bygga lastbilshytter, utan också för att påverka vår egen situation.

Men på många arbetsplatser i Sverige ser det helt annorlunda ut, där är det få som är organiserade. Därför är avdragsrätt för fackavgiften så viktig. Det blir billigare och fler kan bli medlemmar. Avdragsrätten är därför inte bara en reform som gör samhället bättre här och nu. Det är en strategisk reform som påverkar maktbalansen i samhället på sikt.

Reformer för ekonomisk jämlikhet är bra feministisk politik. Vi jämnar ut inkomstskillnader mellan män och kvinnor. Och därmed också skillnaderna i makt, både över sitt eget liv och över samhället i stort. Vänsterpartiet har varit feminister länge, men det gör mig stolt att kunna säga att vi aldrig har genomfört så många feministiska reformer som nu.

Men, jag vet – och ni vet, vi har långt kvar att gå. Vi måste införa rätt till heltid och vi måste bryta den könsuppdelade arbetsmarknaden. Vi måste riva upp pensionssystemet och ersätta det med ett som inte förstärker och bevarar orättvisor. Den kvinna som sliter i omsorgen för att de äldre ska ha en fin vardag, när hon har jobbat färdigt ska även hon rätt till en pension som det går att leva på.

Ett jämställt samhälle är möjligt, men det kommer inte av sig själv. De flickor och pojkar som föds idag ska inte behöva gå ut i ett vuxenliv där deras kön avgör vilken inkomst de har. Med konkret, målinriktad politik under åren framöver ska vi se till att de blir den första jämställda generationen.

Idag ser vi hur många sjuka i Sverige far illa. Istället för stöd och hjälp möter de misstro från Försäkringskassan. Fler och fler får avslag. Jag har mött så många av dem, läst så många av deras förtvivalade brev och rop på hjälp. De som fått ett intyg från en läkare som mött dem, för att sedan underkännas av en försäkringsläkare som varken talat med dem eller deras läkare. Regeringens mål att sänka sjuktalet har blivit en press på Försäkringskassan att dra in sjukpenningen för folk. Men minskade sjuktalet ska ju bero på att människor blir friskare – inte på att man rycker bort deras sjukpenning. Sådana metoder hade vi hoppats skulle försvinna när vi blev av med den borgerliga regeringen.

Vänsterpartiet kräver att regeringen omedelbart ändrar direktiven till Försäkringskassan och snabbtredet hur rättssäkerheten kan stärkas. De måste ta sjukförsäkringskrisen på allvar. Samhällets stöd ska finnas där för den som är sjuk och behöver det.

Idag har nazister marscherat genom Göteborg. Samtidigt som judar i Göteborg gick till synagogan för att fira jom kippur, har nazisterna skrikit ut sitt hat på stadens gator. NMR är en terrorgrupp. De är ett hot mot människor här och nu, inte bara i något skräckscenario i framtiden. Deras aktivister är ofta beväpnade med kniv och döms regelbundet för grova våldsbrott. Vi vet deras kopplingar till bombdåd i Göteborg och till rysk paramilitär utbildning.

De brott de begår måste bekämpas resolut. Politiken måste styra polisen, så att hatbrott och hets mot folkgrupp ges högre prioritet och så att nazisterna ses som den säkerhetsrisk de faktiskt är.

Herta Fischer är partimedlem i Vänsterpartiet. En av de tusentals personer som är Vänsterpartiet. 97 år gammal – och fortfarande mycket aktiv i Solna där hon bor. Hon är, bland annat, Sveriges äldsta kommunfullmäktigeledamot. Hon har varit en framstående konsertpianist och är en stor humanist. Hon har levt ett dramatiskt liv. Som judinna från Wien såg hon andra judar pryglas på gatan efter nazisternas inmarsch. Hon hann fly tillsammans med sin mamma och undgick förintelsen. Hon kom till Sverige.

I vänsterns historia har så många människor kämpat mot nazismens och fascismens farsot. Herta och andra gjorde det då. Vi fortsätter att göra det idag. Vi kommer att stå upp för demokrati och tolerans när de sprider hat och våld. Vi kommer inte att vika undan.

Det är mindre än ett år kvar till valet. Självt kommer jag resa runt ännu mer än vanligt och jag ser fram emot att träffa många av er runtom i landet. Vi ska satsa på att ha stora möten, verkligen jobba med att få dit människor som aldrig har varit på ett vänstermöte tidigare. Det ska märkas att det är hos Vänsterpartiet det händer. Vi ska lära av Podemos och Sanders, av Corbyn och Mélenchon, vi ska översätta det de gör till Kramfors och Uppsala. Vi ska bygga rörelse.

Samtidigt ska vi inte bara tala om vad vi vill, utan också lyssna. Hur påverkas dem vi möter av ojämlikheten? Vad vill de ändra på? I det mötet utvecklas vi och blir bättre på att förändra samhället. Vi har genomfört fantastiska budgetreformer som visar att vi kan förändra Sverige. Men det är med vår politik för framtiden som vi vinner valet.

Mycket under det här kommer att handla om vinstfrågan och privatiseringar. Regeringen har bromsat och velat smita undan, men vi har drivit på. Om några månader ska skarpa lagförslag läggas på riksdagens bord mot vinstjakten i skolan, förskolan, äldreomsorgen, och LSS. Förslag som ska stoppa vinstjakten i sjukvården kommer lite senare. Där ska en utredning presentera förslag i juni för hur vi säkrar att pengar till vården används till just vården. Det betyder att frågan om vinster i sjukvården kommer att landa rakt in i valrörelsen. Borgarna och SD försvarar vinsterna, uppbackade av bolagens lobbyister och pr-byråer. Men vi har väljarna på vår sida. Det är en debatt vi gärna tar. När du är patient ska du inte väljas bort för att något bolag anser att du är mindre lönsam. Du ska veta att resurserna används för att ge dig bästa möjliga vård, inte för att göra vinster åt bolagsägarna.

Låt mig tala klarspråk. Om Socialdemokraterna efter valet går högerut och regerar med Centern och Liberalerna, då lär förslagen och besluten mot vinstjakten rivas upp och vara det första som hamnar i papperskorgen. För med Annie Lööf och Jan Björklund stoppar man ingen vinstjakt. Det är vårt jobb att se till att väljarna vet att det är på valdagen som frågan verkligen avgörs.

Så är läget inför valet. Socialdemokraterna är tydliga med att de egentligen skulle vilja byta bort oss och istället regera högerut. Om det sker skulle det få stora politiska konsekvenser. När Vänsterpartiet kommer till förhandlingsbordet har vi med oss förslag för ekonomisk jämlikhet. Sådant som mer resurser till vården och avdrag för fackavgiften.

Om Socialdemokraterna istället vände sig till Annie Lööf och Jan Björklund så skulle kraven gå åt helt andra hållet. Sänk lönerna. Höj hyrorna. Pressa tillbaka facket och privatisera mera.

Skillnaden är helt grundläggande. Alla ser att vi vill åt vänster, medan Centern och Liberalerna vill åt höger. Men Stefan Löfven brukar säga att han står i mitten. Hur kan man vara oförmögen att välja mellan vänster och höger? Att inte kunna välja mellan minskade klyftor och ökade klyftor. Ska vi ha trygga jobb eller otrygga? För mig är det obegripligt hur man kan stå mittemellan det. Det duger inte. Man måste veta vart man ska.

Man kan lita på Vänsterpartiet. Vi vill inte ha borgerliga partier i nästa regering. Vi är inte bara för jämlikhet i valtalet och på första maj, vi kommer att vara det varje dag efter valet också.

Mina vänner, vi går till val på jämlikhet. De rika ska betala sin del. De som har mindre, som under så många år har fått stå tillbaka, alla de har rätt till sin del.

I ett jämlikt samhälle tillåts inget bostadsområde förfalla. Med jämlikhet får alla barn en chans, fler ungdomar vågar tro på framtiden. Kriminaliteten minskar och tilliten människor mellan människor ökar i jämlika samhällen. Jämlikhet påverkar själva livet – vi lever längre.

Ett jämlikt samhälle är också bättre på att klara den nödvändiga klimatomställningen. Det är de rikaste, helikopterägarna, som orsakar störst utsläpp, det är de som måste ändra sin livsstil mest. Investeringar, subventioner och pensionsfonder ska arbeta för klimatet – inte för

fossilindustrin. I vår valplattform föreslår vi en rad stora klimatreformer. När bolagsvinster står mot klimatet – då måste klimatet gå först.

Att samhällets rikedomar samlas hos några få är en orimlig ordning. Hon som jobbar natt på akuten och ser till att sjuka får den vård de behöver, hon har rätt till sin del. Han som vill flytta hemifrån men inte hittar någon bostad, han har rätt till sin del. Alla som bor i förorter och bruksorter och på landsbygd, de har rätt till sitt. Det här landet är till för oss alla, för mig och för dig.

Samhället vi lever i förändras hela tiden. Men inte av sig självt, utan av människor. Tillsammans kan vi skapa jämlikhet. Det är vår tur nu.